

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-32661919-610- 207
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

08.../06/2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 07.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1851528 sayılı yazınız.
b) 07.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1852133 sayılı yazınız.
c) 11.05.2026 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1852982 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c)'de kayıtlı yazılarla iletilen Karabük Milletvekili Cevdet AKAY'ın 7/43875 ve 7/43876, İstanbul Milletvekili Ali GÖKÇEK'in 7/43878, Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ ERTUĞRUL'un 7/43880, Bolu Milletvekili Türker ATEŞ'in 7/43884, Van Milletvekili Gülderen VARLI'nın 7/43885, İstanbul Milletvekili Elif ESEN'in 7/43887, Tekirdağ Milletvekili Selcan TAŞCI'nın 7/43888 ve 7/43889, Van Milletvekili Zülküf UÇAR'ın 7/43984, Hakkari Milletvekili Öznur BARTİN'in 7/43985 ile Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/44100 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (18 Sayfa)

7/43875 - 43876
7/43878
7/43880
7/43884 - 43885 GK 152
7/43887 - 43889
7/43984 - 43985
7/44100

7/43984

GK 152

VAN MİLLETVEKİLİ ZÜLKÜF UÇAR'IN 7/43984 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bireylere çağın gerektirdiği bilgi, beceri ve yeterlilikleri kazandırmanın temel kaynağı eğitimidir. Bakanlığımızca eğitimde fırsat eşitliği; bireyin sosyal, ekonomik, kültürel, etnik veya bölgesel özelliklerinden bağımsız olarak eğitime erişiminin sağlanması, eğitim hizmetlerinden adil biçimde yararlanması ve öğrencilerin ihtiyaç duydukları eğitim imkânlarına ulaşabilmesi çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda Bakanlığımız 2024-2028 Stratejik Planı'nda temel eğitimde fırsat eşitliği ve eğitime erişimin sağlandığı, öğretim süreçleri ve eğitim ortamlarının etkin kullanıldığı bir ekosistem inşa edilmesi amaçlanmaktadır.

Türkiye'de eğitimde fırsat eşitliği ve demokratikleşme alanında yürütülen çalışmalar; öğretim programlarının güncellenmesi, erken çocukluk eğitime erişimin güçlendirilmesi, dijital eğitim altyapısının geliştirilmesi, ücretsiz ders kitabı ve eğitim materyali desteği, taşıma ve pansiyon imkânları, farklı dil ve kültürlerin eğitim ortamlarında temsil edilmesine yönelik seçmeli ders uygulamaları ve dezavantajlı bölgelerde eğitime erişimi artırıcı tedbirler gibi çok sayıda bileşeni kapsamaktadır. Bakanlığımızın temel yaklaşımı; hiçbir ayırım gözetilmeksizin tüm öğrencilerin nitelikli eğitim hizmetlerinden yararlanmasını sağlamak, mahallî şartlardan kaynaklanan farklılıkları azaltmak ve eğitim hizmetlerini bilimsel, pedagojik ve hukuki esaslara uygun biçimde yürütmektir.

Bu kapsamda “Yaşayan Diller ve Lehçeler” dersi, ülkemizin kültürel zenginliğinin bir parçası olarak eğitimde fırsat eşitliğini ve eğitimin demokratikleşmesini destekleyen, öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alan, her türlü ayrımcılıktan uzak bir eğitim ortamı oluşturulmasına katkı sağlayan bir alan olarak değerlendirilmektedir. 2012-2013 eğitim öğretim yılından bu yana ortaokullarda seçmeli ders olarak okutulan söz konusu ders kapsamında Kürtçe Kurmanca ve Zazaca başta olmak üzere Abhazca, Çerkezce, Lazca, Gürcüce, Arnavutça ve Boşnakça gibi yaşayan dil ve lehçelere ilişkin öğretim programları uygulanmaktadır. 2025-2026 eğitim öğretim yılı verilerine göre temel eğitim düzeyinde 37.360 öğrenci “Yaşayan Diller ve Lehçeler” dersini tercih etmiştir.

“Yaşayan Diller ve Lehçeler” dersinin açılmasında öğrencilerin talepleri dikkate alınmakta, en az 10 öğrencinin tercihi ile dersler açılabilmektedir. İlgili alanda kadrolu öğretmen bulunmaması hâlinde diğer okullardan görevlendirme veya ders ücreti karşılığında öğretmen görevlendirilmesi yoluyla eğitim öğretim sürecinin kesintisiz yürütülmesi sağlanmaktadır. Ders kitapları ve eğitim materyalleri ise Anayasa ve Millî Eğitim Temel Kanunu'ndaki eşitlik ilkesi gözetilerek; çoğulculuğu, toplumsal temsiliyeti, temel insan hak ve özgürlüklerini ve her türlü ayrımcılığın reddini esas alan kriterler doğrultusunda hazırlanmaktadır.

Bakanlığımıza bağlı resmî eğitim kurumlarının öğretmen ihtiyacı; norm kadro esasları, alan bazlı ihtiyaçlar, öğrenci sayıları, ders yükü, şube sayısı, eğitim kurumlarının tür ve kademeleri, öğretim programları, yer değiştirme süreçleri ve kullanım izni verilen öğretmen kadroları çerçevesinde belirlenmektedir. Bakanlığımızca atama izni verilen öğretmen kadro ve pozisyonlarının dağılımı yapılırken; öğretmen istihdamında güçlük çekilen bölgeler, alan bazlı kontenjan ihtiyacı, ülke genelinde alanlar itibarıyla öğretmen ihtiyacının toplam öğretmen ihtiyacına oranı ve eğitim politikaları birlikte değerlendirilmekte; öğretmen dağılımında ülke genelinde denge sağlanması esas alınmaktadır.

Öğretmen ihtiyacının giderilmesine yönelik iş ve işlemler; ilk defa sözleşmeli öğretmen ataması, engelli öğretmen ataması, alan değişikliği, isteğe bağlı il içi ve iller arası yer değiştirmeler, mazerete bağlı yer değiştirme işlemleri ve diğer personel planlama süreçleri kapsamında yürütülmektedir. Normuna göre öğretmen ihtiyacı bulunan eğitim kurumları, ilgili atama ve yer değiştirme dönemlerinde tercihe açılmakta; öğretmenlerin tercihleri ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda atama işlemleri gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle öğretmen ihtiyacının karşılanması tek bir okul özelinde değil, ülke genelindeki alan bazlı ihtiyaç, illerin doluluk oranı, hizmet gerekleri ve kullanım izni verilen kadro/pozisyonlar birlikte değerlendirilerek planlanmaktadır.

Eğitim öğretim hizmetlerinin kesintisiz yürütülmesi amacıyla öğretmen ihtiyacının öncelikle kadrolu ve sözleşmeli öğretmen istihdamı yoluyla karşılanması esastır. Bununla birlikte öğretmen sayısının yetersiz olması, ilgili atama döneminde öğretmen ataması yapılamaması veya ders saati ihtiyacının geçici olarak karşılanması gereken durumlarda, eğitim öğretimin aksamaması için ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde ders ücreti karşılığı görevlendirme yapılabilmektedir. Bu uygulama kadrolu veya sözleşmeli öğretmen istihdamının alternatifi olarak değil, zorunlu ve geçici hâllerde eğitim öğretimin sürekliliğini sağlamak amacıyla başvuru bir tedbir olarak değerlendirilmektedir.

Öğretmenlerin okutabilecekleri dersler ise Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının “Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları” çerçevesinde belirlenmektedir. Bu kapsamda alanları farklı olmakla birlikte bazı dersleri okutma yetkisi ortak olan branş öğretmenleri tarafından ilgili derslerin okutulabilmesi mümkündür. Dolayısıyla bu tür görevlendirmeler değerlendirilirken yalnızca öğretmenin kadro alanı değil, ilgili mevzuat uyarınca okutabileceği dersler, okulun norm kadro durumu, ders yükü, mevcut öğretmen durumu ve eğitim öğretimin sürekliliği birlikte dikkate alınmaktadır.

Van ilinde; 2002-2003 eğitim öğretim yılında 6.083 olan öğretmen sayısı, hükûmetlerimiz döneminde 2025-2026 eğitim öğretim yılı itibarıyla resmî ve özel kurumlar dâhil olmak üzere 18.654’e çıkmış olup toplamda %206,7’lik bir artış gerçekleşmiştir.